

Att dagens regler skapar stora värderingsproblem för den enskilda, försäkringsgivarna och det allmänna leder till många och dyra processer och medför en bristande förutsebarhet.

Kontrollproblem och bevissvårigheter

Skatteverket har tagit fram statistik avseende det totala värdet av tillgångar i utländska respektive svenska kapitalförsäkringar under 2022. Värdena för utländska försäkringar är baserade på sökning i informationslagret utifrån CRS-uppgifter där livförsäkringsbolag identifierats bland rapporterande finansiella institut som har mer än en miljard kronor i förvaltad kapital under 2022. När det gäller svenska försäkringar är uppgifterna baserade på redovisat underlag för avkastningsskatt i inkomstdeklarationen.

Mot denna bakgrund uppskattar Skatteverket att det totala värdet på tillgångar som svenska fysiska personer och svenska bolag har i utländska kapitalförsäkringar uppgår till 235 miljarder kronor. I svenska kapitalförsäkringar uppgår summan till ca 950 miljarder kronor.

Kapitalförsäkringar har av Skatteverket identifierats som ett riskområde vad gäller skatteundandragande på grund av att det finns en hög risk för fel och fusk. Skatteverket har därför under flera års tid prioriterat kontrollen av kapitalförsäkringar. Den osäkerhet som följer av att det i dag inte finns någon gällande reglering avseende vilka tillgångar som ur ett beskattningsperspektiv får ingå i en kapitalförsäkring och de värderingsproblem som förekommer vid andra tillgångar än marknadsnoterade tillgångar försvårar kontrollen. Utredningarna tar lång tid och det är svårt för Skatteverket att inom tiden för efterbeskattning enligt reglerna i skatteförfarandelagen (2011:1244) bevisa att det föreligger oriktig uppgift. Detta medför även att det inte går att göra en exakt beräkning av skattefelet.

Under åren 2019-2023 har Skatteverkets kontroller av utländska kapitalförsäkringar lett till korrigerad skatt med sammanlagt över 50 miljoner kronor avseende drygt 100 personer. Skattetillägg har tagits ut med över 10 miljoner kronor. Motsvarande siffror för svenska kapitalförsäkringar är sammanlagt 43 miljoner kronor i korrigerad skatt avseende ca 40 personer. Skattetillägg har tagits ut med drygt en miljon kronor.

Ett behov av ökad förutsebarhet och möjligheter att motverka skatteundandragande med kapitalförsäkringar

Skatteverket har sedan HFDs avgörande i RÅ 2010 ref. 51 i de allra flesta processer tillämpat skatteflyktslagen när andra tillgångar än marknadsnoterade tillgångar har placerats i en kapitalförsäkring. Domstolen har i flera fall gjort samma bedömning som Skatteverket i de processer som Skatteverket fört. Bedömningen har gjorts att ett fastställande av underlag på grundval av förfarandet skulle strida mot lagstiftningens syfte som det framgår av skattebestämmelsernas allmänna utformning och de bestämmelser som är direkt tillämpliga eller har kringgåtts genom förfarandet. Det har således konstaterats att sådan inkomstomvandling vid placering av andra tillgångar än marknadsnoterade tillgångar i kapitalförsäkringar inte är förenlig med inkomstskattelagens allmänna utformning, syftet bakom

OBS! Detta rättelseblad ersätter s. 5 i promemorian Utredning för att öka förutsebarheten kring beskattningen av kapitalförsäkringar samt motverka skatteundandragande med sådana. Rättelsen avser ändring av årtal avseende Skatteverkets kontroller i stycke fem.